

LIET. BIBLIOS.
TARNYBOS
DOVANA

LIETUVOS

Pajūris

N R. 2 (6)

ANTRASIS METŲ KETVIRTIS

1961 M.

KAI TEISINGUMO RANKA
DAR NE VISUS PASIEKIA

Jau praėjo daugiau kaip 16 metų nuo hitlerinės Vokietijos sugriuvimo, bet nacių padaryti nusikaltimai vis dar keliama aikštėn, tarsi, tai visą būtų įvykę tik vakar. Kaip matyti iš vokiečių spaudos dėl šurpau nacių palikimo prislėgta ne tik dabartinė vyriausybė, bet ir vokiečių tauta.

Kai pasaulio akys, šalia kitų pasauli sukrečiančių polit. įvykių, yra nukreiptos į Jeruzalėje vykstančią Eichmano bylą, mažlietuvių dėmesys daugiau buvo nukreiptas į ypatingą nacistinių nusikaltėlių bylą Auriche, Vakarų Vokietijoje. Ten už Lietuvos žydų šaudymą turėjo stoti prieš teisimą „Memeler Dampfboot“ draugas, žinomas Klaipėdos ss-ninkas (Hauptsturmfuehrer), 51 metų medicinos daktaras Werner Scheu.

Kaip žinome, prieš išgalint naciams ir jų idėjoms Mažosioj Lietuvoj, įvairių tautybių gyventojų tarpusavio santykiai, neskaitant kaikurių bereikalingų ir nežymių išsišokimų, buvo gana normalūs ir kartais labai nuoširdūs. Ir žydų tautybės gyventojai neįtė jokios ypatingos diskriminacijos iš lietuvių ar vokiečių pusės. Kaikurie krašto lietuviai ir vokiečiai, ypač pirkliai, palaikydavo, kartais labai, draugiškus santykius su žydais: pvz., Klaipėdoje, šventinant žuvusių vokiečių paminklą, eisenoje ir paminklo šventime buvo kviečiami dalyvauti ir frontuose kovoję žydų kariai, o Klaipėdos žydų rabinas net sukalbėjo invokaciją. Tik 1938 m., Lietuvos vyriausybei panaikinus karo stovį Klaipėdos krašte, naciai su „M.D.-bootu“, kaip savo rupu, pradėjo gyventojų bauginimo ir kiršinimo darbą. 1938 m. žydų tautybės kariai jau nebebuvo prileidžiami prie kasmet rengiamų žuvusių karių pagerbimo apeigų. Rudasis elementas jau buvo užviešpatavęs ir apeigose dalyvavo tik pasipūtę naciai bei revolvieriais apsikabinę, taip vadinamieji „kreisleiteriai“ ir „ortsgruppenleiteriai“.

Kas neatsimena tų jaudinančių vaizdų Klaipėdos krašto atplėšimo dienomis, ypatingai Klaipėdos mieste. Tuomet žydai paskubomis ir verkdami kraustė savo daiktus ant vežimų, o nacių sukiršinti gaivalai apstoję užgaulėjo ir iš jų tyčiojosi. Mat, tuokart jie dar negalėjo numatyti, kad neužilgo ir jiems teks panašiu būdu bėgti. 1939 m. kovo 24-25 d. d. „Memeler Dampfboot“ užtinkame dabartinio jo redaktoriaus H.A. Kurschat plačius, per daugel puslapių užsitęsiančius straipsnius, kuriuose jis entuziastingai aprašė nacių okupaciją ir vietomis išreiškė pasitenkinimą senų Klaipėdos miesto gyventojų - žydų likimu ir nelaime.

Dar 1941 metais, dabartinis Rytų Prūsijos pabėgėlių organo „Das Ostpreussenblatt“ redaktorius M. Kakies (Ks) „Memeler Dampfboot“ 69 numeryje išreiškė savo ypatingą džiaugsmą, kad

ELNIŲ ŠEIMYNĖLĖ GRAŽIOJOJ KURŠIŲ NERINGOJ

Klaipėdoje nebesą nei vieno žydo (Das Memelland ist jetzt jüdenfrei geworden). Jis tame straipsnyje tvirtino, kad žydų išvaymas turis didelę reikšmę prekybai, nes Klaipėdos žydai būvę tik skrupulingi išnaudotojai...

Nenuostabu, kad po tokios nuolatinės prieš žydus varomos propagandos apžvėrėję naciai nepasitenkino vien jų išvaymu ir turtų nusavinimu, bet ėmė juos ir žudyti. Dr. Werner Scheu kaip tik ir yra tipiškasis toks pavyzdys išžudęs vien Naumiestyje ir Vainutyje 220 Lietuvos žydų. Tokių faktų akivaizdoje net teismo prokuroras išreiškė savo pasibaisėjimą, klausdamas dr. Scheu, kaip jis, būdamas akademiku, o svarbiausia medicinos daktaru, galėjo būti toks sužvėrėjęs. Jis siūlė jį nubausti 12 metų sunkiųjų darbų kalėjimu ir kalėjime išbūtą laiką jam nepriskaityti.

Idomu dar šia proga pastebėti, kad tie patys žmonės, kurie varė šią pragaištingą propagandą, dabar susirūpinę ne tik Maž. Lietuvos žmonių bet ir žydų (!) likimu. Tas pats minėtasis H.A. Kurschat šiandien viename „M.D.-booto“ rašinyje („Apsilankymas pas Klaipėdos žydus“ (Besuch bei Memeler Juden) hypokritiškai stato klausimą: „Kartais mes klausiamo, kur dingę Klaipėdos žydai (!)?“ Manytume, kad tam ponui i klausimą dalinai atsakė pats „Dampfboot“ draugas ir Eichmano bendradarbis, dr. Werner Scheu, Auriche.

Kalbant apie buvusių nacių bylas, mums metasi į akis ir kitas nemalonus

faktas, būtent keista ir nesuprantama Vokietijos valdžios ir teismų laikyseną. Pvz. vienoje vietoje teisiama nusikaltėliai prieš žmogiškumą, o kitur tos pačios rūšies nusikaltėliai ypatingai proteguojami. Jau savo laiku LP-ryj buvome rašę, kaip visokie „gauleiteriai“, komisarai ir šiaip buvę aukšti naciai gauna valstybines pensijas. Š.m. „Frankfurter Rundschau“ 132 numeryje išvardino tokius nacių kurie Vokietijos valdžios remiami ir šelpiami. Pagal minėtą sąrašą visi taip vadinamieji „Tautos teismo“ teisėjai, kurie nevieną yra nusiuntę į kacetų, šiandien gauna 1500 DM mėnesinės pensijos. Bielefeldo „kreisleiteris“ gauna 1345 DM pensijos. Gauleiteriams dr. Helmuth ir Jordan, SS daktarams Hellinger, Platza, Pook ir kitiems Bonnos valdžia pagal „F.R.“ išmokėjo nuo 5000 iki 25000 DM taip vadinamos „ypatingos paramos“ („Son derunterstuetzung“). Minėtasis SS daktaras Pook, auksinių dantų lupinėjimo iniciatorius kacetuose (Iniciator der „Goldzahnverwertung“ Fr. R.) šiandien vėl praktikuoja kaip gydytojas Berlyne.

Žinoma, ne mūsų reikalas kištis į tokių Vakarų Vokietijos valdžios sprendimus. Mes naciams pinigų nemokame. Tik mus nemaloniai nuteikia ne tik nevienodas nacių nusikaltėlių, bet ir nacių aukų traktavimas. Prisiminkime, kad daugeliams mažlietuvių, kankintų kacetuose nemokama jokia pensija. Tuo tarpu nacistinių pragarų iniciatoriams išmokamos nenormaliai aukštos sumos. Kai vienas žinomas mažlietuvis bandė

per teisną reikalauti pašalpos už 4 metų kankinimą kacetė, teismas ne tik bylą atmetė kaip nepagrįstą (!), bet jam dar ir priteisė apmokėti teismo išlaidas.

JIS LIETUVAI ŽADĖJO AUKSO KALNUS...
Gen. Raštikis, gen.v.Brauchitsch ir v. Ribbentrop

1939 m. balandžio 20 d., apie 11 val., ilga automobilių virtinė juda Berlyno taip vadinama „Rytų-vakarų ašimi“. Pirmoje mašinoje sėdi 3-jo Reicho užsienio reikalų min.v. Ribbentrop. Toliau seka mašinos su Reicho protektorium Čekijai v. Neurath, Čekijos „prezidentu“ dr. Hacha bei visa eile užsienio diplomatų ir delegacijomis. Automobilių virtinė sustoja ties Berlyno Aukštesniąja Mokykla, kur pastatyta 150 m. ilga tribūna. Šiaurinė jos dalis skirta tik vokiečių ir užsienio karininkams. Svetimų valstybių karinių atstovų tarpe randasi ir Lietuvos kariuomenės vadas gen. Raštikis.

Lygiai 11 val. atvyksta Hitleris. Mat, šiandien jo gimtadienis ir todėl gera proga milžinišku, valandomis užtrunkančiu paradu parodyti dipl. korpusui ir pasauliui nacių galybę.

Po parodo užsienio diplomatai yra Hitlerio svečiai Potsdame, o vakare v. Ribbentrop juos kviečia į Kaiserhof viešbutį vakarienei. Ypatinę dėmesį von Ribbentrop kreipia į čekų „prezidentą“ ir Lietuvos kariuomenės vadą gen. Raštikį. O jiems pareikšti ypatingą susidomėjimą yra ko, nes vos prieš kelis mėnesius čekai neteko savo nepriklausomybės, o lietuviai dalį savo teritorijos – Klaipėdos krašto. Pasauliui dabar buvo proga parodyti kokioje „nuosirdžioje“ dvasioje vyksta teritoriniai pasikeitimai „naujoje“ Europoje. Tat vokiečių propaganda ir dėjo visas pastangas, kad tokių draugiškų pokalbių pozos ir nuotraukos kuo plačiausiai pasklistų po laikraščius ir žurnalus. Pokalbio metu v. Ribbentrop džiaugėsi Lietuvos „išmintingu“ žygiu, „atiduodant“ Klaipėdos kraštą ir liaupsino Lietuvos – Vokietijos nepuolimo sutartį. Lietuvai dabar būsią ekonominiai ir politiniai taip gerai, kaip niekad jos istorijoje.

Praėjus vos 4 mėnesiams, v. Ribbentrop nežiūrint sutarties, užrašė Lietuvą bei kitas Pabaltijo valstybes sovietams. Bolševikams užplūdus, Lietuvos žmonės birželio 14 d. pergyveno bene šiurpulningiausią ir tragiškiausią momentą savo tautos istorijoje. Ne Ribbentropo aukso kalnus tada matė lietuviai, bet enkavedistų ir mongolų durtuvus, o iš namų ir užkaltų vagonų sklido priekeltų vaikų, moterų ir senelių dejavimas.

Gaila, kad neturime savo tautybės filmų magnatų, komentatorių, knygų leidėjų, kaip tai turi žydai. Tada pasaulis žinotų, kad lietuvių tautos kančios dalinai nei kiek nemažesnės ir kad toki pat likimą gali sulaukti visi tie, kurie savižudiška tolerancija, naivumu, savęs apsigavimu ar pasipelnymo tikslais bijo 3-jo pasaulinio karo ir nemato, kad jis jau seniai prasidėjęs. –tas

Atitaisymas

Straipsnis „Durbės kautynės“, atspausdintas pereinamųjų metų LP-rio antrame numeryje, rašo platesnio atgarsio. Ji perėmė ir Čikagos dienraštis „Naujienos“, o Lietuvių Istorijos Draugija atspausdino straipsnį su šaltinių nurodymais savo leidinyje „Lietuvos Praeitis“ I, 2 knygoje.

Pasisakė ir eilė kritikų, duodami vertingų įrašų, o kartais ir mažiau vykusių. Atitaisyti tenka tik pastabas kritiko „A“, kurias gavau labai pavėluotai. „Tėviškės Žiburių“ Nr. 44/564 straipsnyje „Naujos knygos“ A. teigia, kad po abiejų ordinių sutarties 1237 m. niekur pasaulyje nebebuvo kalavijuočių.

Ar tikrai taip? Pagal minėtą sutartį abu ordinu susijungė, tačiau Livonijos kalavijuočiai dar neišnyko. Jie pav. ir toliau turėjo teisę rinkti savo landmeisterį, o ji kryžiuočių magistras tik tvirtino. Praktikoje net ir numatytas inspekcijų keliones magistras negalėjo vykdyti kardininkų krašte. Faktas, kad vėliau kardininkai stiprėjo, kai jau kryžiuočių galybė silpnėjo. Niekad jie nesivadino Livlaendische Kreuzritter, o vadindavosi Schwertbrueder, arba Schwertherren bei Deutschherren (Seraphin). Net jų paskutinio vado titulas buvo „Heermeister der Schwertritter“, kai jis pasirašė sutartį su Lietuvos-Lenkijos karaliumi 1563 m. ir tapo Kurlando herzog. (Meyers Lexikon 1925).

Pagal Liet. Enciklopediją lietuviai irgi ilgai kovojo su kalavijuočiais (ž. Gediminas, Kęstutis). Ir tai virš 100 metų po sutarties tarp abiejų ordinių. Ir koks būtų dabar laimėjimas staugiant kardininkus vadinti Livonijos kryžieiviais? Dar prieš keletas savaites Livonijos kardininkų palikuonys Livonijos kardininkų Braunschweigo mieste pakėlė protestą, kad jie kardininkai, o ne baltų giminė – latviai. Atrodo, kad ir dabar ten yra liekana kokios tai kardininkų organizacijos.

M. E. N a u b u r a s

Paaishkinimas

„Lietuvos Pajūrio“ 1/5/ Nr. tilpo straipsnis pavadinamas „Ar Sausio 15 d. nešvestina?“, kur tiesioginiai palie – čia ma Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba. Į tai K.L.B. Krašto Valdybos Informacinė Tarnyba randa reikalinga duoti sekantį savo paaishkinimą, kuri prašoma patalpinti artimiausiame „Lietuvos Pajūrio“ numeryje.

Kanados Krašto Valdyba aplinkraščiu Nr. 14, kuris Apylinkėms buvo išsiuntinėtis sausio 20 d. ir kuris tilpo „Nepriklausomos Lietuvos“ š.m. 4 Nr./sausio 23 d./ ir „Tėviškės Žiburių“ 5 Nr./vasario mėn. 2 d./ nustatė Apylinkių veiklos gaires tik vieneriems – 1961 metams.

Iš to jau aišku, kad ši aplinkraštį Apylinkės gavo sausio mėn. pačioje pabaigoje. Todėl raginti Apylinkės ruošti šiais metais Sausio 15 d. minėjimus, buvo jau per vėlu.

Minimas aplinkraštis Apylinkėms buvo išsiuntinėtis sausio mėn. pabaigoje tik dėlto, kad dauguma Apylinkių Valdybų rinkimus vykdė metų pradžioje ir buvo norima, kad veiklos gaires 1961 metams pasiektų jau naujai išrinktas Apylinkių Valdybas.

KLB Krašto Valdybos Informacija
su pagarba J. K a r d e l i s

REDAKCIJOS PASTABA

LP-rio Redakcija dėkoja K.L.B. Krašto Valdybai už paaishkinimą ir tiki, kad 1962 metų veiklos gairės bus paskelbtos laiku, tokiu būdu sudarant sąlygas rengiamųjų švenčių ir minėjimų sąrašą įrašyti ir Maž. Lietuvos šventę – Sausio 15 D.

Vilius Kunkis

Pereitais metais gruodžio 2 d., sulaukęs 70 metų, Kanadoje mirė žymus klaipėdietis – Vilius Kunkis. Savo laiku apie jo gyvenimą plačiai rašė laikraščiai.

Maž. Lietuvos lietuviai, klaipėdiečiai, ypatingai prisimena Vilių Kunkį iš 1918-1923 metų, kai lietuviai rinkdavosi pasitarimams ir diskusijoms dėl krašto ateities. Į tokius subuvimus atvykdavo dail. A. Brako, Bajorų-Bajoraičių ir Saugų šeimos, visi Kunkiai, E. Simonaitis ir kiti. Koks ypatingas ir didingas jausmas apimdavo visus dalyvius, kai po rimtų diskusijų ir posėdžių pasigirdavo Viliaus Kunkio žavus ir stiprus balsas. Skambi lietuviška daina nuskambėdavo iki gatvės, kad net praeiviai, sužavėti jo balsu sustodavo prie namų ir klausydavosi. Apgailetinu būdu V. Kunkis po nesėkmingos nosies operacijos prarado savo gražų balsą.

1923 m. jis aktyviai dalyvavo ir kovojo Klaipėdos krašto sukilime ir apdovanotas medaliais. 1930 m. jis emigravo į Kanadą, kol 1940 m. galutinai apsistojo netoli Toronto miesto. Jis buvo išgijęs ūkį, kur dažnai Toronto mažlietuviai ir jų bičiuliai rinkdavosi subuvimams.

V. Kunkis, pabuvęs kelias savaites ligoninėje, pasimirė ir palaidotas naujose lietuvių kapinėse Port Credit. Jis paliko savo seserį Urte ir brolių Augustą su žmona, kurie taip pat gyvena Toronte. Kitas jo brolis, Anas, gyvena Vakarų Vokietijoje.

Otonas Paleikaitis

Gavę daugiau žinių, mes šia proga prisimename Lietuvos konsulą Karaliaučiuje Otoną Paleikaitį. Jis buvo gimęs 1889 m. gruodžio 23 d. Balupėnuose, Pilkalnės apskrityje, Mažosios Lietuvos. Jo tėvai buvo ūkininkai. Baigęs mokyklą

(nukelta į 15 pls.)

RAMBYNAS

JONINĖS RAMBYNĖ

ENDRIUS JUOZAITIS

VAIZDELIS IŠ PIRMKARINĖS MAŽ. LIETUVOS

Diena pirm Joninių. Kaitra. Tilžės miesto mūrai lyg įkaitinta geležis. Karštis žmones slegia. Tik mokiniai džiaugsmingai pasklido po gatves. Jau 9 valandą mokyklos uždarytos. Atostogos dėl karščio. Aukštąja gatve eina keturi gimnazistai ir kalbasi lietuviškai. Rodos, tariasi apie svarbų dalyką.

„Jūs būrvaikiai taip susimastę!“ prišaukia, pralenkdami, vokiečių kalboje keli draugmokiniai ir paniekinamai šypsosi. Bet mūsų lietuviai nekreipia į tai dėmesio. Pripratę jau prie tokių užkabinėjimų.

Pirm savaitės įvyko slaptosios lietuvių moksleivių draugijos „Kardo“ susirinkimas. Atvykęs į susirinkimą jaunas namų mokytojas pasakė karštą kalbą apie meilę tėvynei. Tai tas pats asmuo, kuris iš Ragainės mokytojų seminarijos buvo pašalintas, kad pertraukioje užrašė lentoje: „Lietuva, Tėvyne mūsų, Tu didvyrių žemė, iš praeities Tavo sūnūs te stiprybę semia.“ Negalėjęs baigti seminariją, užsidirba duoną kaip namų mokytojas viename dvarelyje Pakalnės apskrityje. Ypatingo ūpo pagauti, „Kardo“ nariai tame susirinkime nutarė iškilmingai švęsti šiais metais Šv. Jono vakarą Rambyne. Susižinota su nariais, lankančiais Ragainės mokytojų seminariją ir preparandiją. Tai dabar mūsų keturi jauni lietuviai ir tariasi apie šios dienos vakaro iškilą į Rambyną. Ties „Kasernenstrasse“ išsiskirstė, tvirtai paspausdami vienas kitam ranką.

Devintą valandą ties „Valčių Tiltu“ susirenka tik mažas būrelis. Šalia minėtų keturių yra atėjęs Richardas Svirplys, būsimas gydytojas ir Jonas Mačiulaitis, būsimas kunigas. Tai tik šeši. Bet visų šešių jaunųjų širdys yra pilnos pasiryžimo dirbti savo draugbrolių lietuvininkų labui. Svirplio tėviškė yra Gumbinės apskrityje. Jo tėvų namuose jau lietuviškai nebekalbama. Tik žinojo iš senelių, kad jie dar buvę tikri lietuvininkai. Jis lietuviškai tepasimokino Tilžės Gimnazijoje ir taip labai pamilo tai, kas lietuviška, kad net pastoję beveik karščiausiu „Kardo“ nariu, nors patsai dar sunkiai lietuviškai tekalbėjo. Mačiulaitis buvo gabus kalbėtojas ir jau šiandien svajoja apie tai, kad lietuvininkams ne tik sakys sujudinančius pamokslus, bet juos ir užtars kaip atstovas seimuose. „Kardo“ pirmininkas Albertas Mainius, aukštas šviesiaplaukis vyrukas, manė būti advokatas. Kiti trys dar nebuvo atsivėrę, kuri vėliau pasirinksią užsiėmimą, bet visi buvo pasiryžę, baigę mokslą, likti tvirtais lietuviais.

Vos perėję tiltą pasuko į dešinę, į pievas. Batai ir kojines yra be reikalo, tik pasunkina ėjimą. Basi užtraukia lietuvišką dainą. Ir skamba po pievas:

„Šeriau žirgelį per nedėlėlę,
Kai atėjo subatėlė, savo bėrą žirgelį
Pamuštravojau.“

O senasis Nemunas, netoli tekėdamas, klausosi, ar tai ir tikri lietuviški balsai. Grįžta senovė...

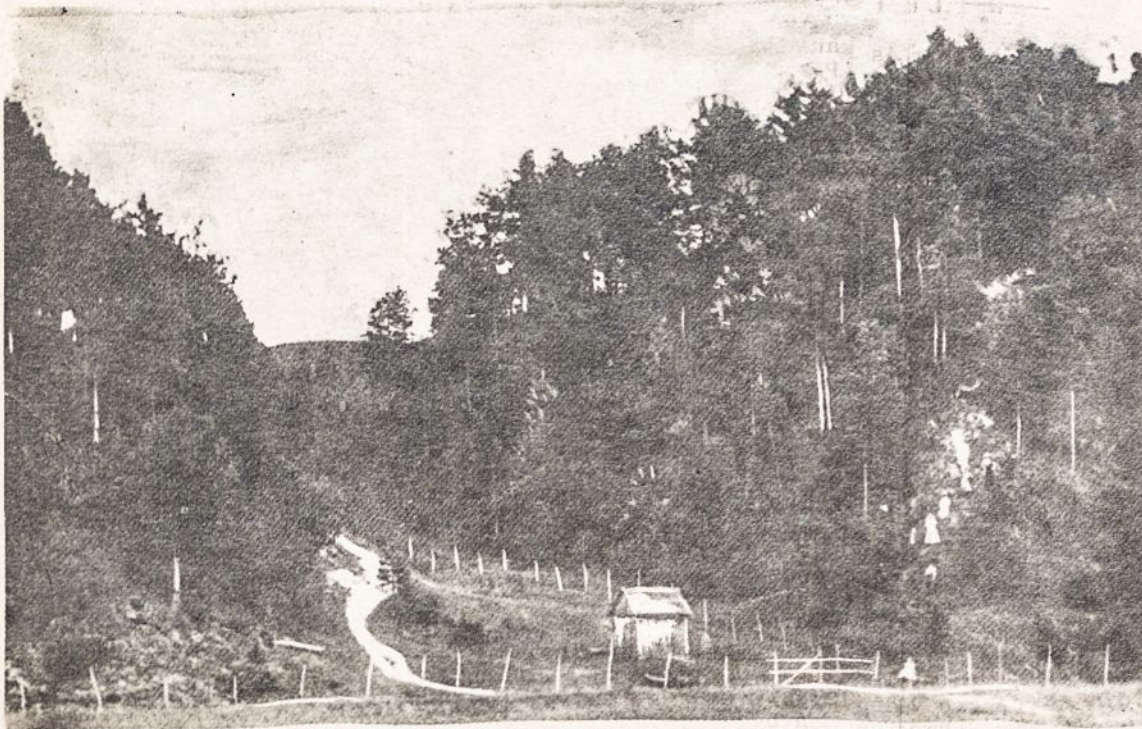
Apie vienuoliktą valandą mūsų tilžiškiai yra Rambyne. Ragainiškiai – jų tik trys – jų jau laukia.

„Sveiki, tilžiškiai!“

„Sveiki, ragainiškiai!“

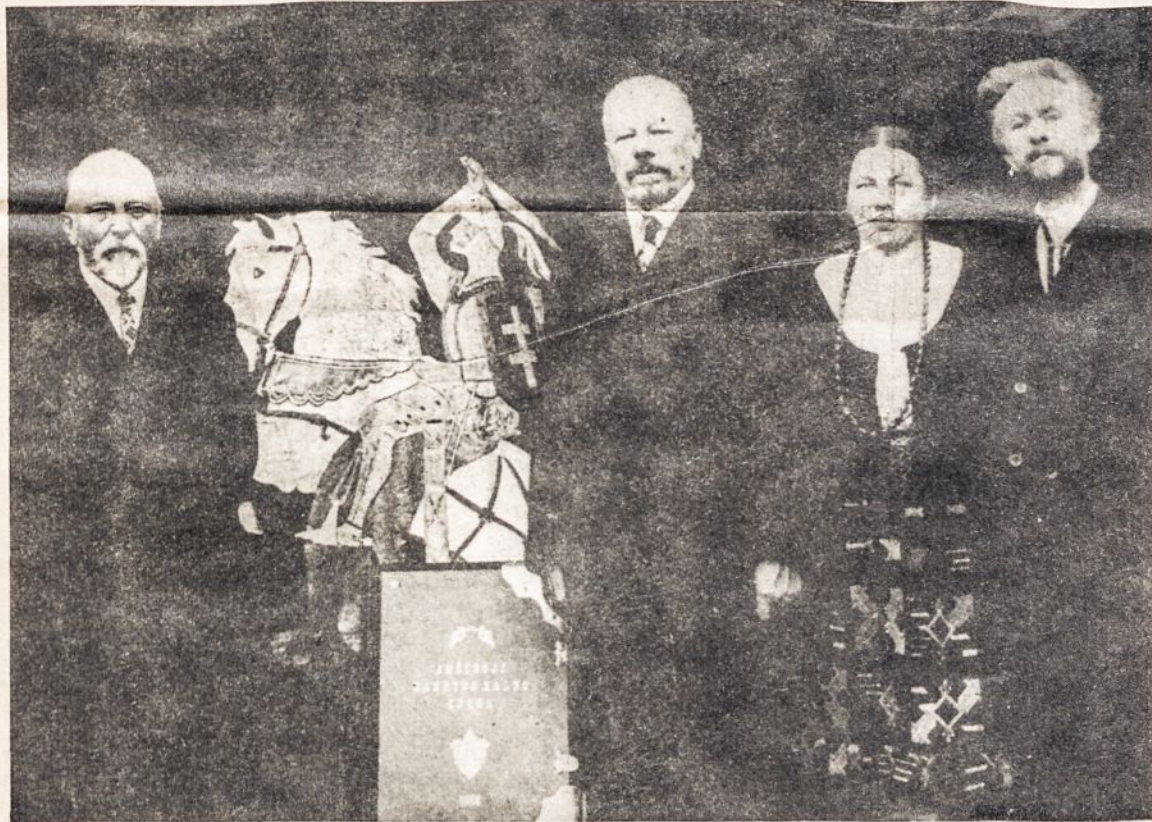
Ir bendrai suskamba: „Valio, Kardas!“ Toje vietoje, kur „Kardo“ susirinkimas, yra ramu. Bitėnu kaimo jaunimas degina savo raganas kitur. Būk čia buvęs senovės aukuras. Šioje vietoje mūsų bočiai, dar nepažinę krikščionybės, aukoję galingiems savo dievams. Buvo lietuviai tuomet nepriklausomi, galingi. Ir lygiai 12 valandą prabilsta „Kardo“ pirmininkas, Albertas Mainius:

11

RAMBYNO KALNO PAPĖDĖ PRIEŠKARINIAIS LAIKAIS

R a m b y n a s paslaptinai traukia kiekvieną lietuvių, bet daugiausia Mažosios Lietuvos lietuvių. Šiame puslapyje E. Juozaitis savo prisiminimuose – Joninės Rambyne – vaizduoja prieškarinį Mažosios Lietuvos jaunimą, kuris pulkeliais traukdavo į Rambyno kalną ir vėliau įgyvendino Rambyno suvažiavimo idėją.

PRIE RAMBYNO KALNO AMŽINOSIOS KNYGOS

Iš kairės į dešinę: Martynas J a n k u s – Maž. Lietuvos Patriarchas, V o l o t k e v i č i u s – Pagėgių munitinės viršininkas, Elzė J a n k u t ė – darbšti savo tėvo M. Jankaus padėjėja ir dr. V y d ū n a s – prūsų lietuvių tautinės sąmonės žadintojas.

Šiais metais gegužės mėn. 23 d. suėjo lygiai 10 metų, kai Flensburge, Vakarų Vokietijoje, mirė ir palaidotas visai Lietuvai žinomas aušrininkas, veikėjas, Mažosios Lietuvos Patriarchas – Martynas J a n k u s . 1923 m. jis dar buvo Maž. Lietuvos Gelbėjimo Komiteto pirmininkas. Po Klaipėdos kraštą įvykusio sukilimo, Martynas Jankus pasitraukė iš politinio veikimo ir apsigynė savo tėviškėje Bitėnuose. Iš ten jis važinėdavo po Lietuvą, darydamas pranešimus apie Lietuvos praeitį. Buvo nuvykęs net į Ameriką. Bitėnuose jis priimdavo apsilankančius svečius, ekskursijas ir padėdavo ruošti lietuviškas šventes Rambyno kalne. M. Jankus buvo visuomet linksmas ir giedrios nuotaikos bei kiekvieną nuoširdžiai priimdavo. Karo audrų nublokštas, jis atsidūrė Flensburge, kur jo sveikata bematant pradėjo silpnėti ir ilgai netrukus, Martynas Jankus – paskutinis aušrininkas – amžiams užmerkė akis. Ant jo kapo Flensburge stovįs baltas paminklas liudija apie dabartinę laikiną jo atilsio vietą.

Lietuvininkai mes esame gimę,
Lietuvininkai mes turim būt;
Tą garbę gavome užgimę,
Tą ir neturim leist pražūt.

Ir prašo jis savo draugus šitoje vietoje, kuri sentėviams buvo šventa, visam gyvenimui prisiekti ištikimybę lietuviškumui.

„Paduokite man ranką savo pasižadėjimui patvirtinti.“ Ir pirmininkas tvirtai paspaudžia aštuonių jaunuolių rankas. Devyni jaunuoliai pergyvena kilniausia savo gyvenimo valandą.

Ar nesigirdi krūmuose laumių laigavimas? Ar negirdisi jų giedant Vydūno žodžiais:

Linksma mes visos esame!
Su vainikėliais rankose!
Kvepia žiedeliai!
Dygst spindulėliai
Šviesiai saulelėje?

Bet jaunieji bendrai tarė Panemunės Jono žodžiais:

Sens Rambyne, tu garsingai
Būsi visad mums viltis!
Juk spindėjo stebuklingai
Nuo tavęs šventa ugnis!
Ženklu būk tu mūsų Tėvynės,
Sens Rambyne visada!
Kaipo bočiai priešų gynės,
Mes apginsim Lietuvą.

Po visu apeigų jaunuoliai užsuko pas lietuviškų raštų spaustuvininką Martyną Jankų kelias valandėles pasilsėti, kuris, nors vėlai naktį pažadintas iš miego, juos mielai priėmė.

Nemunas dar ilgai stebėjosi šitais Šv. Jono vakaro įvykiais.

„SVEIKI ATKELIAVĘ!“

Tūkstantinės žmonių minios Rambyno kalne per Jonines.

Beveik visos tautos turi savo šventvietes, kurios gyvenančioms kartoms lyg kokie paminklai liudija apie garbingą protėvių gyvenimą, jų būdus ir kovas. Tokios vietos todėl žmonių šimtmečiais gerbiamos ir mylimos. Mūsų lietuvių tautai viena iš švenčiausių tokių vietų yra senasis Rambyno kalnas. Ten ant aukštų ir nepaprastai gražių Nemuno krantų Rambynas ir mūsų dienų gyvenime tebėra kiekvienam sąmingam lietuviui šventvietė. Nors kartą į metus lietuviai iš visos tėviškos kampų, iš šiaurės ir anapus Nemuno, susirinkdavo bendrai apvaikščioti tą vietą, kuri šimtų šimtų metų buvo mūsų protėviams šventa. Čia tautiškai susipratusiai mūsų giminės žmonės, ypač jaunieji, susirinkdavo pabūti kaip lietuviai tarp lietuvių. Tie tradiciniai subuvimai vis ir vėl žadino lietuvių tautišką sąmonę ir uždegė lietuvių krūtinėse svetimųjų kiek užslopiną laisvės ugnį.

„Sveiki atkeliavę!“, taip nuaidėdavo šokiai Rambyno kalno papėdėje, kai iš Kauno, Ragainės, Tilžės ar Klaipėdos atplaukusį laivą skubėdavo pasitikti jau ankščiau į šventę atvykusieji tautiečiai.

NEPR. LIETUVOS PREKYBOS LAIVYNAS

1936 m. vasario mėn. 3 d. į Antverpeno uostą įplaukia nedidelio tonažo prekinis laivas ant kurio užrašytos raidės „Maistas“, o kilmės uostas pažymėtas Klaipėda. Uoste plėvesuoja viso pasaulio tautų vėliavos, drąsių jūreivių atvežtos iš Amerikos, Azijos ir net Australijos uostų. Nuo minėto įplaukiančio nedidelio laivo vėjelyje plėvesuoja ir Lietuvos vėliava, kuri Antverpeno uoste kaip ir iš viso jūrose pasirodo tik pirmą kartą. Prisitvirtinus krantinėje prisistato uosto pareigūnai bei muitininkai. Tai žmonės, kurie tik su svetimais laivais teturi darbo. Jie lietuvių traktuoja kaip bulgarus. Bulgarais? Kodėl? Taip klausia mūsų lietuviškąjį jūreivį. Nagi, girdi, vėliava esanti panaši į bulgarų.

„Mes iš Lietuvos, iš Klaipėdos! Ar jūs nežinote Lithuania“, aiškina jūreiviai.

„A!“ – lyg ir užsigavęs pastebėjo muitininkas. „Kurgi nežinosi šalies, kur gražiausios mergaitės gyvena. Čia dažnai atplaukia Italijos laivų.“

„Mūsų kraštas ne Italija, bet Lietuva!“ – užsispyrusiai ginčijasi mūsų jūreiviai.

„A!“ Tai Letonija (Latvija)!“ klaidžioja toliau muitininkai. Lietuviškiems jūreiviams tikrai reikėjo kuprunugariško kantrumo ir patriotiško nusiteikimo, kol ši geografijos pamoka belgų uosto pareigūnams apie nežinomąją Lietuvą kaip reikiant buvo užbaigta.

* * *

1938 m. gegužės 6 d. į garsų anglų pramonės miestą ir uostą įplaukia pirmą kartą didžiausias Lietuvos Baltijos Lloyd laivas „Kaunas.“ Manchesterio

lietuviams tai buvo didelė naujiena. Dar tą patį vakarą pasklido žinia apie lietuviško laivo atplaukimą. Lietuviški jūrininkai šeštadienio vakare buvo nuoširdžiai priimti Manchesterio lietuvių klube. Susirinko daug lietuvių, nes kiekvienas norėjo susitikti ir pasikalbėti su lietuviškais jūreiviais. Kai kas žinojo, kad Nepr. Lietuva turinti savų laivų ir savų jūrininkų, bet daugeliui tai buvo naujiena. O kaip tie Lietuvos laivai ir jūrininkai atrodo, dar nei vienas nebuvo matęs.

Kitą dieną, sekmadienį, vietiniai lietuviai pakviečiami aplankyti laivą. Diena kaip tik pasitaikė graži. Tyliai ir ramiai Manchesterio uoste stovėjo šventadieniškai nusiteikęs „Kaunas“, apsuptas kitų laivų iš Švedijos, Suomijos, Danijos, Egipto ir kitur. „Kaunas“ tarp jų neatrodė didelis, bet darė, kaip naujas laivas, gerą įspūdį. Pietums pradėjo rinktis lietuvių kolonija, seni prieškariniai Škotijos lietuviai, daugelis nematę laisvos ir nepriklausomos Lietuvos, jauni apanglėję vyrukai ir mergaitės, visi patenkinti ir visi linksmi, tartum čia matytų laivą, kuo nors nepaprastą ir skirtingą nuo kitų. Iš paviršiaus žiūrint jokių nepaprastų žymių tame laive nebuvo matyti. Todėl ne be pagrindo stebėjosi per bordus persilenkę kitų laivų jūrininkai, negalėdami išsiaiškinti, ko į šitą laivą prisirinko mažiausiai šimtas žmonių, ko jie čia vaikštinėja, žiūrinėja ir juokauja. Gal tik retam atėjo į galvą mintis, kad čia susitinka dviejų valstybių, bet vienos tautos žmonės.

Negalima sakyti, kad Manchesterio lietuviai nebuvo matę laivo. Tačiau

jie vaikščiojo po jį, studijavo jį ir klausinėjo visokiausių smulkmenų. Kurgi nebus idomus savas, lietuviškas laivas. Štai plėvesuoja geltona-žalia-raudona vėliava. O tai reiškia Lietuva Manchesteryje.

Nemenkiau idomūs jiems buvo ir laivo žmonės, visų pirmą kapitonas. Kapitonas juk didelių pareigų ir gerbiamas žmogus kiekvieno jūros valstybės, o ypatingai Anglijos. Dabar, štai, lietuviai savo tarpe turėjo taipgi kapitoną, kuris buvo tokių pat tėvų vaikas, kaip ir jie, kuris veda laivą, pilną visokiausių ir brangiausių prekių per jūras, neblogiau kaip anglas, neblogiau kaip vokiečiai.

„Kaunas“, kaip prekinis laivas buvo pasiėmęs maisto atsargų tik tiek, kiek patieks reikalinga. Bet tą dieną kažkaip pats Dievas skalsino išteklius apšukriomis laivo virėjų Petrolyos rankomis. Šie valgiai gal daugiau negu kalba, negu artimi veidai priminė seniems išeiviams jų mielą gimtą kaimą, jų jaunystę, sunkius laukų darbus ir linksmas rugiapiūčių ir kitokių tautų užbaigtuves. Kur čia, Anglijoje, gausi juodos kaimiškos duonos, kur sukombinuosi lietuviško gėrimo stikluoką. Apie tai buvo galima tik pagalvoti. Bet tą dieną buvo išimtis.

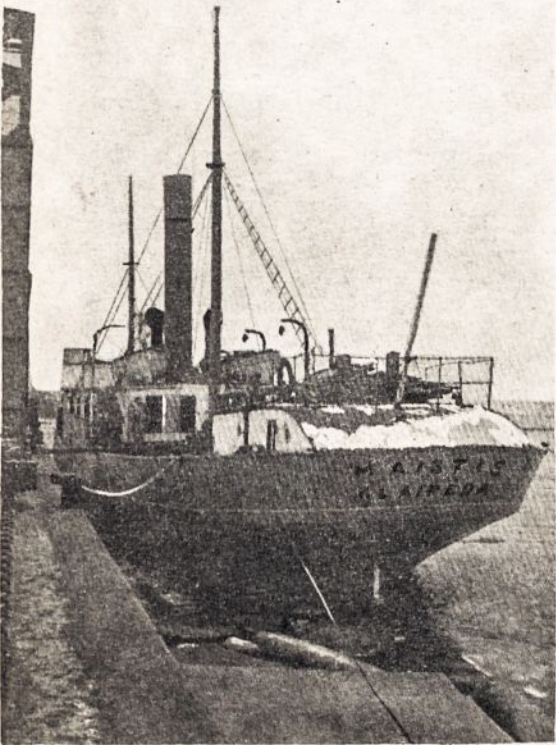
Kai „Kaunas“ apleido šį didįjį Anglijos miestą, kalbos apie buvusius svečius, ir ne bet kokius, o su visu laivu, dar ilgai nenustojoėjusios tarp tenykščių lietuvių, besiilgstančių visa tai, kas artima lietuviškai sielai.

* * *

Iš šitų kelių trumpų epizodų matome, kaip greta didelės ekonominės naudos, kurią davė besikuriąs Nepr. Lietuvos

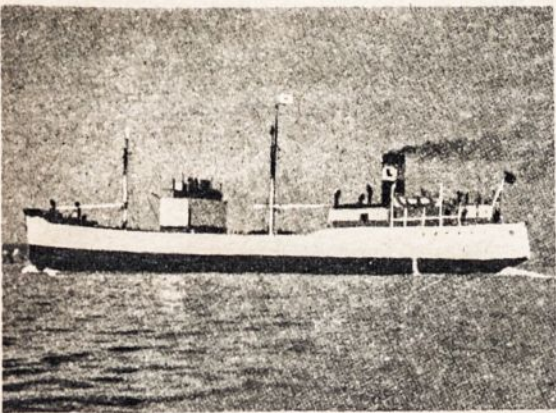
tautinis laivynas valstybės ūkiui, jis nemažiau svarbos turėjo ir Lietuvos propagandai bei tautos kultūriniam uždaviniam. Jis garsino Lietuvos vardą ir palaikė gyvą ryšį tarp tėvynės ir išeivių svetimuose kraštuose.

Žemiau talpiname atskirų lietuviškų laivų aprašymą, laivų, kurie sudarė Nepr. Lietuvos prekinio laivyno užuomazgą.

MAISTAS

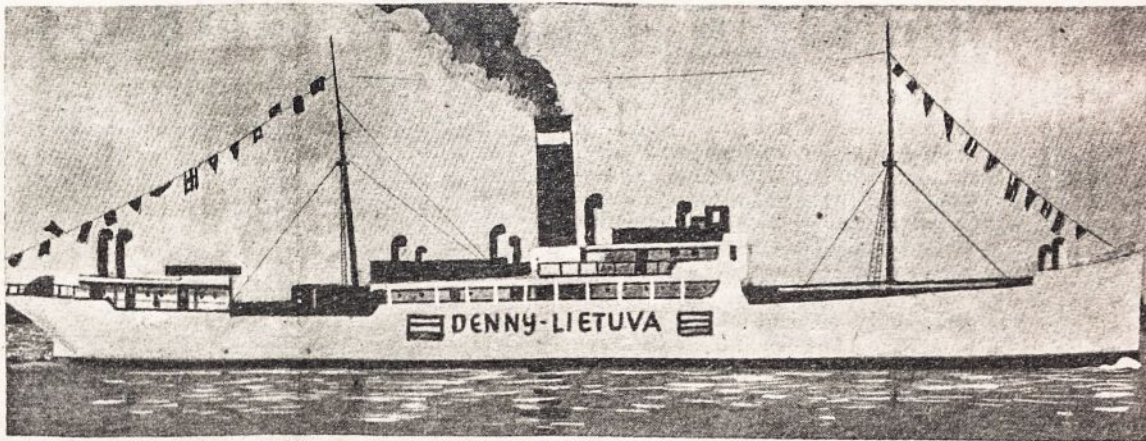
MAISTAS. Ankščiau vadinosi „Ernst“, „Denetown“, „Liana“, „Kongstad“ ir „Coldair“. Laivas buvo matęs daug šeiminkų ir statytas 1915 m. Helsingborge. „Maistas“ buvo vienas iš pirmųjų lietuviškų Lietuvos Baltijos Lloyd pirkty laivų. Laivas turėjo 641 brt ir 347 nrt. Prekių galėjo pakrauti 850 t.

KAUNAS

KAUNAS. Tai buvo pats didžiausias, greičiausias ir jauniausias lietuvių prekinis laivas. Pirkas 1938 m. Perkant jo pavadinimas buvo „Wardefjell“, o ankščiau jis turėjo vardą „Dixie.“ Statytas 1931 m. Portsgrund Mek Vaersk laivų statybos įmonėje. Turėjo 1566 brt ir 903 nrt. Krovinio galėjo krauti 2400 t. Prieš nuperkant laivas „Kaunas“ plaukiojo po Norvegijos vėliavą ir atliko tolimas keliones į Šiaurės Ameriką. Buvo moderniai įrengtas ir turėjo geras kabinas igulai gyventi. Buvo labai patogus vežioti grūdams ir miško medžiagai.

KRETINGA ir UTENA. Tai dvynukai statyti vienoje statykloje ir vienu metu. Statė W. Simons ir Co. Ltd. Renfrew 1920 m. Kiekvienas laivas turėjo 542 brt ir 205 nrt. Abu laivai turėjo įrengtus šaldytuvus ir buvo labai patogūs vežioti bekoną. Daugiausia jie palaikė susiekimą tarp Klaipėdos Antverpeno ir Roterdamo.

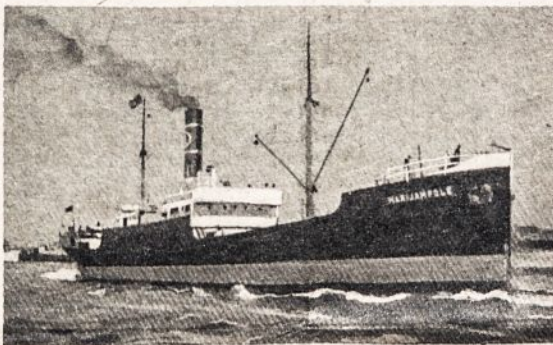

Laivas TRAKAI (DENNY)

Vaizdelyje matome Lietuvos Baltijos Lloyd laivą TRAKAI pasiruošiusį su krovinium išplaukti į Lietuvą. Laivas buvo pirkas JAV-bėse prieš pat rusų okupaciją. Ant abiejų laivo šonų, šalia užpašytų tautinių vėliavų, didžiulėmis raidėmis užrašytas senas laivo pavadinimas – DENNY ir žodis LIETUVA. Tokia laivų identifikacija karo metu reikalavo tarptautinė konvencija.

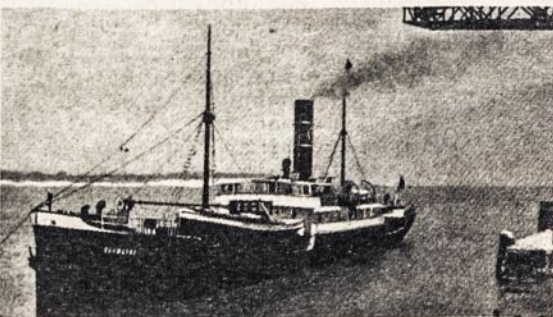
Rusai, užgrobę Lietuvą, visomis priemonėmis stengėsi pasigrobti bet kokį Nepr. Lietuvos valstybės turtą. Jie iškėlė Lietuvos konsulatui New Yorke bylą, reikalaujanti jiems laivą atiduoti. Bet Lietuvos konsulas bylą apgynė ir Lietuvos okupantas šio lietuviško laivo vis tik negavo.

Karo metu laivas TRAKAI (Denny) buvo eksplotuojamas „Maritime Commission“, bet skaitėsi Lietuvos Baltijos Lloyd nuosavybė. Po karo laivą nebuvo galima paleisti plaukioti po svetimus uostus, nes sovietai galėjo atnaujinti bylą kiekviename kitame krašte ir laivą laikyti arešte. Taip bestovėdamas laivas paseno ir išskolino, kol galiausiai buvo atiduotas už skolas laužui.

MARIJAMPOLĖ

MARIJAMPOLĖ. Šis laivas pirkas 1937 m. ir prieš tai vadinosi „Nord seen“. Turėjo 941 brt ir 548 nrt. Statytas 1919 m. Nueschke ir Co. AG laivų statybos įmonėje Štetine. Krovinio galėjo krauti 1500 t. Marijampolė yra padariusi daug tolimų kelionių. Kartais į Klaipėdos uostą grįždavo tik už 3 mėnesių.

ŠIAULIAI

ŠIAULIAI. Jis pirkas tuo pačiu metu kaip ir „Marijampolė“. Ankščiau vadinosi „Ebba“. Turėjo 939 brt ir 547 nrt. Statytas 1920 metais toje pačioje įmonėje, kurioje buvo statyta ir „Marijampolė“. Krovinio galėjo paimti 1500 t. Ir laivas „Šiauliai“ yra padaręs daug kelionių iš kurių niekad negrįždavo tuščias, lygiai ir iš Klaipėdos tuščias neišplaukdavo.

NERINGA. Pirkas 1938 m. Statytas 1904 metais Schoemer ir Jensen laivų statybos įmonėje, Toeningene. Ankščiau vadinosi „Marios“, „Moriak“, „Martin“ ir „Frieda Horn“. Turėjo 1128 brt ir 659 nrt. Kėlimo galia – 1500 t.

FRIESLAND. Ankščiau vadinosi „Slotholm“, „Aversac“, „Craftlol“, „Wel-

park.“ Statytas 1904 metais Greenock, G. Brown ir Co. laivų statykloje. Turėjo 1029 brt ir 585 nrt. Prekių galėjo vežtis 1475 t.

GOTLAND. Laivas jokių kitu vardu nesivadino. Statytas 1913 metais Antverpeno Eng. Co. Ltd. laivų statykloje Nobokene. Turėjo 990 brt ir 591 nrt. Prekių galėjo pasiimti 1450 t.

HOLLAND. Ankščiau šis laivas vadinosi „Heinrich Schuldt.“ Statytas 1891 metais Flensburg Schiffsbau Ges. Flensburge. Prekių galėjo pasikrauti 1325 t.

NIDA. Laivas ankščiau vadinosi „Louga“ ir buvo pirkas 1937 m. Buvo statytas 1898 m. Ramage ir Ferguson laivų statykloje. Turėjo 945 brt ir 394 nrt. Prekių galėjo paimti 1200 t.

Laivai „Kaunas“, „Marijampolė“, „Šiauliai“, „Maistas“, „Kretinga“ ir „Utena“ priklausė Lietuvos Baltijos Lloydui; „Neringa“, „Nida“, „Venta“ ir „Panevėžys“ priklausė „Sandėlio“ Akc.B-vei, o laivai „Friesland“, „Holland“ ir „Gotland“ – Švederskio Laivininkystės Bendrovei.

* * *
Žinių apie „Panevėžį“ ir „Ventą“ laikraštį atiduodant spaustuvei dar neturėta. Tikime apie minėtus laivus, skaudžią „Neringos“ avariją ir apie Nepr. Lietuvos prekinio jūros laivyno likimą parašyti sekančiame LP-rio numeryje.
RED.

Naujas „lietuviškas“ laivas

Savo laiku okupuotos Lietuvos spauda darė didelę reklamą apie sovietų okupuotoje Vokietijoje statomą laivą „LITVA“ (Lietuva). Kaip praneša LNA, lietuviškieji kvislingai ryžosi padaryti kiek propagandos iš to laivo vardo. Jie per laikraščius iškėlė tą aplinkybę, kad laivas rusiškai pavadintas LIETUVA. Iš Vilniaus net buvo nusiųsta speciali delegacija, kuri apžiūrėjo laivą ir pažadėjo parūpinti jam lietuvišką bibliotekėlę ir lietuviškų paveikslų. Bet kadangi laivas praktikoje su Lietuva nieko bendro neturės ir dar plaukios Juodojo jūroje, tai nebus nei keleivių, nei lietuviškų jūreivių, kurie šiame rusiškame laive naudosis lietuviška biblioteka.

Idomu dar pastebėti, kad šis „lietuviškas“ laivas, prieš išvykdamas į Odesos uostą, net neužsuko į Lietuvą.

KANKINIO BALSAS IŠ SIBIRO

Dail. A. Brako laiškai

Pereitame LP-rio numeryje spausdino-me Maž. Lietuvos dailininko Adomo Brako Sibire rašytų prisiminimų ištrauką, kurioje aprašoma kaip jis ir sakytojas Baltris 1919 m. nutarė paskelbti atsišaukimą, kuriame būtų išreikštas krašto lietuvių noras - jungtis prie naujai atsikūrusios Lietuvos valstybės. Tuo metu, neturint lietuviško spaudos organo Klaipėdos krašte, A. Braks ir A. Baltris po ilgų svarstymų ir didelių abejonių nusprendžia kreiptis į Klaipėdoj einantį vokiečių organą „Memeler Dampfboot“, kad šis jų atsišaukimą patalpintų. Šiame dail. Brako Sibire rašytų prisiminimų tęsinyje jis aprašo, ką jie patyrė ir kaip jiems su atsišaukimu sekėsi „Dampfbooto“ redakcijoje.

ĖJOVA IR KALBĖJOVA. REDAKTORIUS - PER ANTAKIUS Į KALBANTIJĄ ŽIŪRĖDAMAS - O JO AKYS BUVO KREIVOS - SEKĖ ATYDIAI KIEKVIENĄ MINTĮ. JIS VISĄ LAIKĄ LAIKĖSI RAMIAI - TIK - KADA SAVO LIETUVIŠKĄ GIMINYSTES RYŠĮ PARODĖVA - TRUKTELEJO JIS IR ATSISTOJĖS, PAREIŠKĖ: „MEINE HERREN! - ES IST UNMÖGLICH - - ! WIR KÖNNEN IHREN ARTIKEL NICHT AUFNEHMEN! - - (Mano Ponai! Tai neįmanomas dalykas! Mes negalime Jūsų straipsnio priimti.)

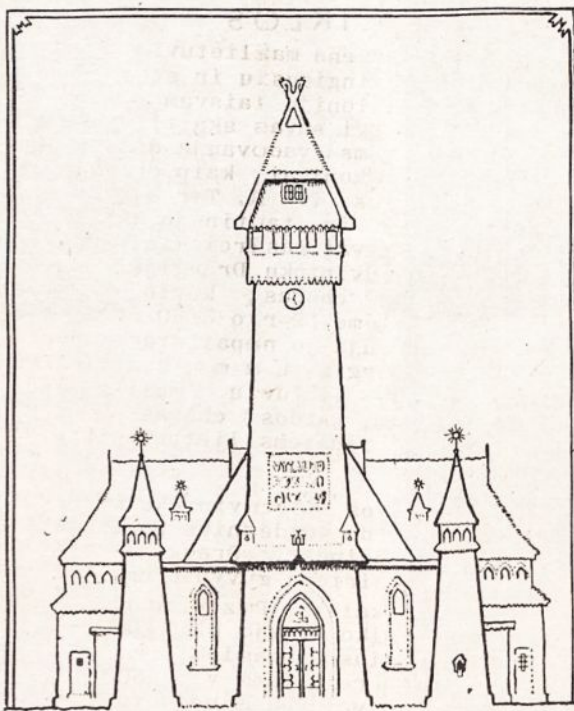
MUDU ATSAKĖVA: „IŠ JŪSŲ KAMBARIO NEI - SIVA - KOL NEBŪSIVA GAVUSIU JŪSŲ PAŽADĄ - KAD TALPINSITE MUDVIEJŲ STRAIPSNĮ. MUDU VEIKIAVA VISUOMENĖS NAUDAI - NE SAVO. DIDIAUSIA ŠIOS ŠALIES VISUOMENĖ - LIETUVIŠKA! JI - - REI-KA-LAU-JA !!“

TAI KAIP IR IŠSIGANDO VOKIETUKAS. LYG IR ATSİKALTINDAMAS PASAKO: „VIENAS NEGALIU APIE TAI SPREŠTI. PALIKITE JŪSŲ RAŠTĄ MAN KELITĄ DIENOMS - MES SVARSTYSIME KOLEGIJOJE.“ „GERAI - PALIKSIVA!“

IŠĖJOVA IR LAUKĖVA KELITĄ DIENŲ. TADA VĖL NŪJOVA. „WIR KÖNNEN IHREN ARTIKEL UNTER KEINEN UMSTANDEN AUFNEHMEN!“ DABAR MUDU ATSISTOJOVA TVIRTAI PRIEŠ JĮ IR PAKARTOJOVA SAVO REIKALAVIMĄ LABAI GRIEŽTAI. JIS PRADEDA ANT SAVO KRASĖS SĖDĖDAMAS SUKINETIS. KARPO DIDIOMIS ŽIRKLĖMIS IŠ LAIKRAŠTIŲ REIKALINGUS SAU SKLYPUKUS IR MURMA KA TAI SAU PO NOSI - TAIP RODOSI LYG ŪKSTOSI - LYG PERKŪNO DEBESIAI TVENKIASI! AR LAUKTI - KOL ŽAIBAS KIRS? PATIEMS REIKIA KIRSTI - - ! SUŠUNKU: „AR JŪS KLAIPĖDIETIS? AR JŪMS RŪPI KLAIPĖDOS LIKIMAS? JŪS IŠ BAVARIJOS! KADA MES TIA BADU STIPSIME - JŪS JAU SENIAI BŪSITE PER VISUS KALNUS IR BUSITE SAU GERESNĘ VIETELĘ PASIRŪPINĘ... KAIP JŪS - NE VIETOS ŽMOGUS - GALITE DRISTI ŠITOKIOJE LEMIAMOJE VILANDOJE I MŪSŲ GYVYBINIUS REIKALUS KISTIS??? VIETOS ŽMONES ŠIANDIEN TURI APSISPINDIMO TEISĘ! TAN JŪS ŽINOTE? JŪS TURITE PILDYTI JŲ VALE!! KUOGREIČIAUSIAI TURITE MŪSŲ ATSIŠAUKIMĄ ATSPAUSDINTI! DAR SYKĮ PAREIŠKIAME: IŠ JŪSŲ KAMBARIO NEISIME - KOL NEBUS PRIIMTAS MŪSŲ RAŠTAS !!!“

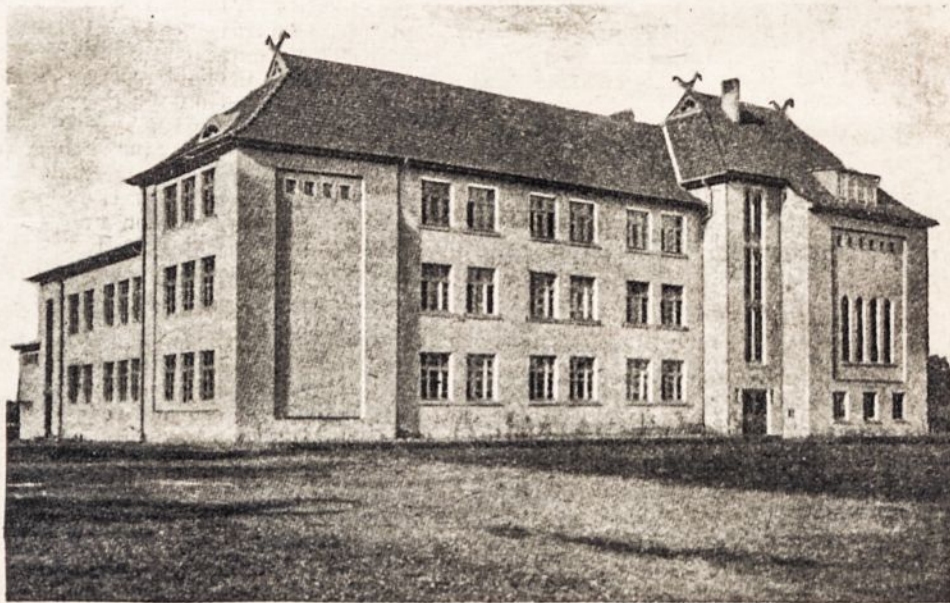
JIS ŽIŪRI Į KALBĖTOJO AKIS IR MATO - KAD NEJUOKAUJAMA - TADA META STAIGIAI ŽIRKLES ANT STALO - IR - IŠBĖGA SMARKIAI DURIS UŽTRENKDAMAS. MUDU SU ANSELIU Į VIENAS KITĄ ŽIŪRIVA. TYLIVA. ŽINOV: KRTISKIAUSIAS DABAR AKIES MIRKSNIS! ARBA SUDUOTAS KIRTIS SMEGO - ARBA JIS BUVO PER SILPNAS - IR - DABAR - - KLIUS MUDVIEJŲ! AR JIS BĖGO PAŠAUKTI POLICIJĄ - AR JIS KELETĄ VAGABUNDŲ (mušėikų) ATSIVES? NA - VISTIĖ! JEIGU ŽAUSIVA - ŽŪSIVA GARBINGAI!! PADUOTĄ PAREIŠKIMĄ NEATSUKSIVA!!! NUO SAVO REIKALAVIMO NEATSISAKYSIVA!!!

STAIGA ATSIVERIA DURYS. JUOSE PASIRODO REDAKTORIUS IR SUŠUNKA: „PRAŠAU!“ MUDU SUPRANTAME - KAD TURIVA EITI IŠ KAMBARIO. STOVIVA. REDAKTORIUS DAR KARTĄ SUŠUNKA: „PRAŠAU!“ „KUR TURIVA EITI!“ KLAUSIU JĮ. „PAS LAIKRAŠTIO SAVININKĄ!“ „A! PAS SAVININKĄ!“ REDAKTORIUS RODO: TEN - ANOS DURYS - IR PATS SMUNKIA Į

VYTAUTO DIDŽIOJO MUZIEJAUS KLAIPĖDOJE PROJEKTAS

Dail. A. Brako kūryba reiškėsi ir kitose srityse. Nevienas žymesnis pastatas Klaipėdos krašte yra statytas pagal jo ruoštus planus. Įsidėmėtina, kad visuose jo projektuose pagrindą sudarė lietuviškas stilius ir motyvai. Tai labai vaizdžiai parodo priimtas Vytauto Didžiojo Muziejaus Klaipėdoje dail. A. Brako paruoštas projektas. Projektas paryškintas senųjų prūsų lietuvių tvirtovių charakteringais bruožais. Bokštas, nešantysis lietuvišką namelį, turėjo išsikelti virš 36 metrų virš vandens ir būti matomas toli nuo jūros ir marių, kaip ir nuo žemės pusės. Iš lietuviško namelio turėjo būti teikiamas labai gražus reginys į miestą ir jo apylinkę.

DUONELAIČIO GIMNAZIJA PAGĖGIUOSE

„1930 Vytauto D. metais, lapkričio 7 d., nuo Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo tryliktais metais, valdant Prezidentui Antanui Smetonai, Ministerių Pirmininku esant p. Juozui Tubeliui, Klaipėdos Krašto Gubernatoriui Ministeriui p. A. Merkiui, Švietimo Ministeriui p. K. Šakeniui, Klaipėdos Krašto Mokyklų D-jos Pirmininkui Prof. Dr. V. Gaigalaičiui, dalyvaujant žemiau pasirašiusiems, dedamas kertinis akmuo Pagėgių Gimnazijos Rūmams. Rūmų statybos komisią sudarė: Pirmininkas - Pagėgių Progimnazijos Direkt. Liudvikas Tonas ir nariai: Prof. Šimoliūnas, Dr. Didžys, Gubernatūros Jūriskonsulas Lisauskas ir Adomas Brakas.“ Toks dokumentas ir dabar dar randasi buvusios Pagėgių Duonelaičio Gimnazijos rūmų kertiniame akmenyje. Ir šių rūmų išorinė statyba atlikta pagal dail. A. Brako projektą.

F o t o : L. Tono

SAVO KAMBARI - VĖL LABAI SMARKIAI DURIS UŽTRENKDAMAS.

MUDU STOVIVA. „KAD TAVE GILTINĖ! TIA TAI PRO PAT BEDUGNĖ - - ! DABAR TIK AT-SARGIAI - BET IR DRĄSIAI TOLIAU!“

BARŠKINAU Į DURIS. GIRDIVA SILPNĄ BALSĄ: „HEREIN!“ IĖJĖ MATOVA: SĖDI SENUKAS KRASEJE (KĖDĖJE) IR LINKTEREJA GALVĄ YT SVEIKINDAMAS. PASAKĖS PAVARDES PRADEDU KALBĖTI APIE REIKALĄ. SENELIS NELABAI DOMISI. MAN UŽBAIGUS, TRUMPAI ATSILIEPIA: „MUMS - VOKIETIAMS - TOKI ATSIŠAUKIMĄ Į PASAULĮ PALEISTI NEGALIMA. JŪS IMKITE LIETUVIŠKĄ LAIKRAŠTĮ“ „LIETUVIŠKO LAIKRAŠČIO TUO TARPU NĖRA - O ŠIS REIKALAS LABAI SVARBUS! JŪS ESATE VIENINTELI - KURIE VISUOMENĖS VALIĄ GALITE IŠPILDYTI!!“ - - „NEGALIU - NIEKAIP NEGALIU!!“ „JŪS ESATE KLAIPĖDOS Miesto SENAS - GARBINGAS PILIETIS. AR JŪS NORITE PRIEŠ Miesto GYVENTOJUS - SAVO DRAUGUS - ATSAKYTI UŽ TAI - KAD PRAEJUS KELIAS DEŠIMT METŲ - MIESTAS BUS SUGRIUVUSIŲ ŽVEJŲ KAIMU PAVIRTĖS. KAD PRAMONININKAI IR PIRKLIAI EIS TERBOMIS APSIKABINĘ PO GATVES DUONELAUDAMI - SKAUDŽIAUSIAI - KAD VARGŠAI DARBININKAI IR JŲ VAIKAI DEL AMŽINOS BEDARBĖS BADU STIPDAMI APIE JŪSŲ LANGUS GRAIBYSIS - - - - GERAI! BET ŽINOKITE - MES - LIETUVIAI - UŽMESIME JŪMS VISĄ KALTĘ DEL ĮVYKUSIOS NELAIMĖS MES TRAUKSIME JUS ATSAKOMYBĖN!!! VARGAN PUOLĖ JŪSŲ DRAUGAI - VOKIETIAI - JUS TAIP PAT NEAPLENKS. JIE - - JUS - - PRA - KEIKS!!!“

SENUKAS SUNKIAI ATSIDUSO. SAVO KRASEJE ATSIDĖS JIS ILGAI MASTĖ. GALŲ GALE - PUSTYLIAI PASAKO: „KAD JAU KITAIP NEGALIMA - PAIMSIU JŪSŲ PAREIŠKIMĄ. BET AŠ NEGALIU JĮ TALPINTI TOJE VIETOJE - KUR POLITIŠKI STRAIPSNIAI DEDAMI. AŠ JĮ GALIU ATSPAUSDINTI KAIP GARSINIMĄ - GARSINIMU DALYJE. UŽ JĮ TURĖSITE IR KAIP UŽ GARSINIMĄ SUMOKĖTI!“

„GERAI!“ ŠAKOVA. „SUMOKĖSIVA! KADA GALIVA ATNEŠTI GARSINIMĄ?“ „RYTOJ.“ „GERAI!“

EINANT PER DURIS SENUKAS DAR PASAKĖ: „BET KAD PRIEŠ JUS UŽ TAI BUS KOKIE ASMENIŠKI ŽYGLIAI DAROMI - MANE NEKALTINKITE - - !“ „NEKALTINSIVA! MUDU ŽINOV - KĄ DAROVA! MUDU MIRTI NEBIJOVA!“

SUTRUMPINOVA STRAIPSNĮ IR ANTRĄ DIENĄ - PADĖJUSIU SAVO PAVARDES - NUNEŠE-

JŪRU SKAUTAI

INKARO ŽYMENIS

Rašo sktn. L. K N O P F M I L E R I S
JŪRU SKAUTŲ SKYRĖJAS VEDĖJAS

Vidurinio rato spalvos yra žalia -balta ir raudona. Inkaro žymenis suteikiamas tik Sausio 15 d.

"Lietuvos Pajūryj" iš š.m. nr. 1 teko skaityti liūdną žinią, kad K. L. B. K. V - ba neįtraukė į švenčių sąrašą Sausio 15 D.

Ar yra žinoma K.L.B-nės Valdybai, kad Sausio 15 D. Klaipėdos krašte buvo didelė šventė. Tą dieną visos valdiškos įstaigos buvo uždarytos, mokyklose vaikams buvo atleisti nuo pamokų, bažnyčiose buvo iškilmingos pamaldos pagerbimui tu, kurie žuvo už krašto laisvę ir prisijungimą prie Nepr. Lietuvos. Kapinės organizacijos ir vietiniai valdžios pareigūnai uždėdavo vainikus prie žuvusių sukilėlių paminklo. Klaipėdos mieste sausio 15 d. vykdavo kariuomenės paradas. Vakare tą dieną mokyklose būdavo iškilmingi minėjimai, o įvairūs klubai ruošdavo tai dienai pritaikintą programą, po kurios sekė šokiai.

Sausio 15 d. visame krašte suplevesuodavo Lietuvos ir Mažosios Lietuvos vėliavos. Tą dieną uoste laivų iškrovimas ir pakrovimas nebuvo daromas, o laivai pasipuošdavo vėliavėlėmis. Net ir žvejai, kurie šiaip yra labai sunkiai išjudinami žmonės, tą dieną kuteriu stiebe iškeldavo Maž. Lietuvos vėliava. Ir taip, jei kam teko sausio 15 d. būti Klaipėdoje, niekad neužmirš šitų minėjimų ir šventiškos nuotaikos.

Sausio 15 D. jūru skautams yra didelė šventė ir jie stengiasi visuomet į Sausio 15 D. minėjimą pakviesti kaip galima daugiau visuomenės. Tą dieną pritaikintomis paskaitomis bandoma visuomenę nušviesti apie Sausio 15 D. įvykius, aukas ir pajūrio svarbą mūsų valstybei.

Didėjant jūru skautų judėjimui ir augant jauniems vadams, pasišventusiems mūsų jūrinei idėjai bei jūru skautų veikimui, jūru skautų šakos vadovybė nutarė pagerbti ir įvertinti jūru skautų šakos narius bei jų nuoširdžius rūpėjimus. Tam tikslui ji įsteigė "Inkaro Žymenį", kuris bus įteikiamas nusipelnusiems asmenims Sausio 15 D. proga.

Kol lietuviai jūru skautai pasaulyje veiks, tol Sausio 15 D. jiems bus didelė pasišventimo ir pasiryžimo šventė ir visuomet minima.

R e d . P a s t a b a : Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto V-bos paaikšnina skaitykite 10 puslapyje.

APŽVALGA

IŠ CHIKAGOS MAŽLIETUVIŲ VEIKLOS

Chikagoje gyvena mažlietuviai sudaro viena iš veiklingiausių ir stipriausių mažlietuvų kolonijų laisvam pasauliui. Jie turi net dvi savas skaitlingas parapijas, kurioms vadovauja dar iš tėviškos žinomi kunigai, kaip doc. Lic. J. P a u p e r a s ir A. T r a k i s .

Kultūrinėje ir tautinėje veikloje stipriai ir gyvai pasireiškia Mažosios Lietuvos Lietuvininkų Draugija. Be to, veikia "Aidos" choras, kurio aprašymą ir vaizdą matėme LP-rio 3/60 numerį. Chorui vadovauja jo nepailstamas dirigentas, mok. Jurgis L a m p s a i t i s . Vieno žymaus lietuvių muziko žodžiais tariant, "Aidos" choras šiandien prilygsta geriausiems lietuvių chorams Chikagoje.

Maž. Lietuvos Lietuvininkų D-ja kas met ruošia du didesnius rengimus: Šiupenį ir Jonines. Draugija nemažai aukoja ir įvairiems gyvybiniais lietuviškiems reikalams. Pvz. vien pastarųjų 2-ju mėn. laikotarpyje MLLD-ja aukoję Vasario 16-sios Gimnazijai ir Maž. Lietuvos tyrimo reikalams virš 500 dol.

Draugijos valdyba šiuo metu sudaro: humanistas ir istorikas Jurgis P e t e r a i t i s - pirmininkas, Maž. Lietuvos teisiu žinomas, advokatas Mikas N a g y s - vicepirmininkas, Ramūnas B u n t i n a s - finansinių reikalų tvarkytojas, med. studentė Korina S r u g y t e - sekretorė, pasižymėjusi liaudies meno kultivavimu Lilija S r u g y t e - "Aidos" choro ryšininkė ir darbščioji Edita B a j o r i e n e - draugijos moterų sekcijos pirmininkė. Š.m. balandžio mėn. 8 d. MLLD-ja surošė gražiai nusisekusį antšipinį kuriam vadovavo Grete B r a z i n s k i e n e - Lampsaitytė.

Chikagiškis -

VEIKLŲ LOS ANGELEČIAI

Los Angeles MLLD-jos valdyba buvo suširinkusi posėdžiui, kurio metu pirmininkas Algirdas G l a ž e išsamiai painformavo apie dabartinę Maž. Lietuvos padėtį, iškeldamas Maž. Lietuvos atstovaujančių veiksmų kompetentingumą ir jų rėmimą. Vl. B a k ū n a s padarė pranešimą apie Maž. Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio veiklą bei jo neseniai turėtą pasitarimą New Yorke su to Sąjūdžio pirmininku M. B r a k u .

Veiklus Los Angeles MLLD-jos skyrius artimiausioje ateityje rengia mažlietuvų pobūvių Lietuvių namuose. Vėliau numatoma surengti pikniką, o Sausio 15 D. Minėjimui jau dabar ruošiamasi. Tai šventei Gasparas V e l i č k a rašo net specialų veiklą - vaidinimą.

Jurgis S M E T O N A , seniau gyvenęs Baltupėnuose, po karo atsikūrė Australijoje. Buvo iš kaimo persikėlęs į Melbournes miestą, kad vaikai turėtų tinkamas sąlygas mokslui ir darbui. Jis turėjo tris sūnus. Š.m. balandžio 2 d. ju šeima ištiko skaudus smūgis. Netikėtai pasimirė ju jauniausias sūnus, 16 metų amžiaus.

KANKINIO BALSAS

VA J I I SPAUSTUVE. SUMOKĖJUS APIE 50 MARKIŲ - ATSIŠAUKIMAS BUVO PRIIMTAS IR ATSPAUSDINTAS.

TAIP TAI GIMĖ DOKUMENTAS - KURIS PRŪSŲ LIETUVOS IR DIDIOSIOS LIETUVOS NUSIDAVIMUOSE NE MAŽOS TURI REIKSMES. TAIP TAI BUVO ATLIKTAS ŽYGIS - KURIO PASEKOJE ATSIŠKYRĖ KLAIPĖDOS KRAŠTAS NUO VOKIETIJOS IR LIETUVA - MŪSŲ VALSTYBĖ - ATVERE SAU VARTUS Į PLATŲJĮ PASAULĮ! TAIP TAI IR ATŠITIKO - KAD PRŪSŲ LIETUVIAI ATITAIŠĖ SAVO GARBĖ IR IŠGELBĖJO NUO TAUTIŠKOS PRAŽŪTIES - O MIESTAS IŠSISAUGOJO NUO ŪKIŠKO SUGRIUVIMO.

(B u s d a u g i a u)

Mažlietuvų suvažiavimas

Š. m. rusėjo 2, 3 ir 4 d.d., per Labor Day savaitgalį įvyks, kaip ir pernai, Mažosios Lietuvos lietuvių ir bičiulių suvažiavimas Atlantic City, N.J., Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vasarnamyje. Suvažiavimą rengia Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio Centro Komiteto Prezidiumas kartu su Mažosios Lietuvos bičiulių Draugija New Yorke.

MARTYNUI LACYČIUI 75 METAI

Martynas L a c y t i s yra gimęs 1886 m. sausio 23 d. Klaipėdoje. 1907 m. baigė Klaipėdos mokytojų seminariją ir mokytojavo įvairiose krašto mokyklose.

Pirmame Pasauliniame Kare buvo vokiečių kariuomenės karininkas ir eidamas kuopos vado pareigas, dalyvavo įvairiuose mūšiuose rytų fronte. 1919 m. jis vėl pradėjo mokytojauti Klaipėdoje. 1920-23 metais buvo "Aido" choro dirigentas. Po Klaipėdos krašto sukilimo buvo paskirtas Klaipėdos miesto komendantu. Iš šių pareigų pasitraukęs buvo tikiškos ir muzikos mokytojas Vytauto Didžiojo Gimnazijoje. 1927-37 metais buvo Klaipėdos apskrities mokyklų patarėjas ir nuo 1937-39 metų Pagėgių apskr. mokyklų patarėjas.

1939 m. kovo 22 d. buvo nacių areštuotas, tardytas ir balandžio 10 d. ištremtas į Didž. Lietuvą. Čia, Šiauliuose, buvo mokyklų inspektorius ir vėliau Tauragės mokytojų seminarijos direktorius. Tremtyje buvo Wuerzburgo Lietuvių gimnazijos muzikos ir anglų kalbos mokytojas. Apsigyvenęs Čikagoje, jis ir toliau pasišventęs bažnytinei muzikai. Buvo chorvedžiu, o dabar tarnauja Tėviškos Liet. Evang. Parapijai kaip vargonininkas. Jubiliatui, kad ir pavėluotai jo mokiniai ir pažystamieji linki sulaukti dar daug saulėtų dienų senatvėje.

ŠIURPŲS VAIZDAI TĖVIŠKĖJE

Iš paskutiniausių metų iš tėviškos į Vakarų atvykusiųjų tautiečių teko nekarta nugirsti, kad daug kas grįžę į tėvynę sunkiai ją beatpažintų. Jau per daug jos vaizdas yra pakeistas.

Tarp kitko pranešama, kad Kretینگalės bažnyčioje įrengtas javų sandėlis su valymo prietaisais. Juos varo bažnyčios prieangyje stovinti garinė mašina. Klebonija paversta bolševikų "kultūros namu". Kapinės yra sunaikintos ir netoli jų įrengtos sovietų karių kapinės.

Iš Raišių kaimo, Klaipėdos apskrities, rašoma, kad kaip ir visur, kapinės labai apleistos. Tvoros ir mediniai kryžiai yra nuversti, nulaužyti ir sudeginti. Kapinėse ganomės karvės ir oškos. Egliškos kaimo kapinių visai negalima beatpažinti. Ten medžiai iškirsti, o laisvai bėgiojančios kiaulės yra suknisusios visus kapus.

OTONAS PALEIKAITIS

Jis mokinosi vienoje prekybos įmonėje ir 3 metus komercijos institute Karaliaučiuje. Baigęs institutą jis buvo pakviestas į Lietuvos atstovybės prekybos skyrių Berlyne, kur savo laiką dirbo mūsų diplomatai Lozoraitis, Urbšys ir Kajeckas. Kurį laiką jis buvo Lietuvos konsulato sekretorius prie konsulo Masiulio Tilžėje ir konsulo J. Budrio Karaliaučiuje. Vėliau buvo ten paskirtas Lietuvos konsulu.

Sovietams okupavus Lietuvą ir prasiėdus karui tarp Vokietijos ir Rusijos kons. Paleikaitis buvo nacių Gestapo suimtas ir nukankintas. Lietuviams susirūpinus jo pražuvimu, naciai teisinosi, kad jis miręs ligoninėje (!). Vėliau per patikimus žmones buvo sužinota, kad Gestapas nugalėtojo ligoninėje Paleikačio lavoną tik tam, kad išgavus jo oficialius mirimo dokumentus.

Linkėjimai LP-riui

VYR. LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETAS

Gerbiamieji,

Su indomumu ir meile stebėjau Tamstų praeitų metų ryžtą LIETUVOS PAJŪRĮ leisti. Džiaugiuos, kad sėkmingai išsėjote skaitytojams duotą pažadą. Esu tikras, kad jie Tamstų žygį įvertins ir šiais metais dar labiau lauks L. Pajūri juos lankant.

Nuoširdžiai linkiu populiariauti Lietuvos pajūrio reikšmę, kelti jo lietuviškumą ir ugdyti jo gyventojuose, kad ir išblaškytuose po platųjį pasaulį, savo tautos meilę ir ryžtą kovoti ligi pergalės už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą.

Šia pat proga jungiu \$ 5.- prenumeratoros reikalams. Tikra pagarba

Dr. A. Trimakas

Garbės Prenumeratoriai

Skelbiame sekančius, naujus LP-rio Garbės Prenumeratorius: po \$ 5.00 M. Šulmistras, Montreal, J. Anioliauskas, Montreal, A. Krausas, Australija, V. Grėbliūnas, Chicago ir M. Wasiltschikan, Brooklyn.

Aukos

A. Puskepalaitis, Boston \$ 10.00, XX, New York \$ 10.00, Toronto Maž. Lietuvos Moterų Būrelis \$ 10.00, Lietuvių Veteranų Sąjunga REMOVE, Chicago's Skyriaus Valdyba \$ 5.00 ir MLBD-jos Londono Skyrius \$ 3.00

Užsisakydami LP-ri sekantieji asmenys aukojo: po \$ 4.00 Č. Žilionis, Chicago ir A. Paškevičius, Ottawa. Po \$ 2.00 A. Paulaitis, Windsor, J. Račius, Detroit, V. Račiūnas, Cleveland, E. Katinas, Cleveland, G. Didžpetris, Toronto, J. Bičiūnas, Brooklyn ir V. Daniels, Brooklyn. Po \$ 1.00 aukojo: F. Paukštaitis, Montreal, P. Rudinskas, Montreal, V. Šilėnas, Lemont, V. Bulkaitis, Omaha, J. Jankūnas, Hamilton, J. Juzaitis, Chicago, I. Vedečys, Chicago, P. Žumbakienė, Chicago, P. Polgrimas, St. Catherine's, St. Mačikūnas, Niagara Falls, H. Janužys, Cleveland, Br. Jaugelis, Montreal, J. Adomavičienė, Toronto, M. Dambarienė, Toronto, E. M. Ušvaltas, Toronto, E. Jankutė, Toronto, dr. J. Draugelis, Sao Paulo, P. Bulka, Montreal ir J. Paškevičius, Ormstown.

Užsisakydami LP-ri 1961 metams sekantieji skaitytojai iš Venezuelos parėmė stambesnę sumą laikraštį: P. Zilius 20 bs. (bolivarų), M. Bundelis 10 bs., Z. Domeika 10 bs., L. Tamošauskas 10 bs., T. Gaižiauskienė 10 bs., A. Jarašiūnas 10 bs., H. Gavorskis 10 bs. ir J. Bieliūnas 7 bs.

Visiems garbės prenumeratoriams, aukotojams ir prenumeratų rinkėjams nuoširdžiai dėkojame.

LIETUVOS PAJŪRIO LEIDĖJAI

LEIDĖJŲ ŽODIS

Ir ši numerį išleisdami jaučiame pareigą padėkoti Jums už visokeriopą paramą. Jums, kurie prisiuntė mums pažįstamųjų antrašus, suteikėte mums galimybę plėsti LP-rio skaitytojų šeimą, o kartu stiprinti ir pačio laikraščio leidimą. Vienas mūsų skaitytojų, A. Ložaitis iš Baltimores, atsiuntė net 52 naujų skaitytojų antrašus. Mielas Maž. Lietuvos bičiulis, J. Valaitis iš Chicago, atsiuntė mums ne tik 20 naujų antrašų, bet kartu ir jų prenumeratą. Labai darbštūs ir pasišventę mūsų laikraščio rėmėjai, J. Stanevičius ir F. Grossas iš Venezuelos, surinko 35 prenumeratorius ir 221.- bolivarą.

Mieli Skaitytojai! Jūs iki šiol parodėte daug meilės šiam kukliam mūsų LP-rio laikraščiui. Nemažai Jūs jam skyrėte ir savo laisvą laiką. Už tai teesie Jums mūsų visų aukšta pagarba ir padėka.

Darydami planus, kad Lietuvos Pajūris galėtų Jus kitais metais dažniau lankyti, turime dar vieną kuklų prašymą į

Dalis pobūvio dalyvių ir svečiai. Iš kairės į dešinę: dr. S. Binkaitienė - Kent, J.F. Šneideraitis su ponija, kalba A. Lymantas, MLBD-jos pirm. kun. Dagys ir E. Lymantienė.

Foto: A. Dagienės

Pas New Yorko ML bičiulius ir mažlietuvius

Š.m. balandžio 8-9 d.d. LP-rio redaktorius A. Lymantas buvo New Yorke, kur aplankė New Yorko ML bičiulius ir pasimatė su Maž. Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio Prezidiumo nariais.

Pirmos dienos vizitas buvo skirtas Susivienijimo Lietuvių Amerikos Centru. Pačiame New Yorko centre, randasi istoriniai SLA rūmai, kuriuose vaikščiojo, lankėsi ar dirbo tokie žymūs mūsų tautos veikėjai, kaip dr. Šliupas, dr. Basanavičius ir kiti, kur lankėsi ir mažlietuvių Martynas Jankus bei Adomas Braks. A. Lymantą ir poniją pasitiko malonus vilkaviškietis, laikraščio SLA organo "Tėvynė" redaktorius, M. Leo Vasil. Ilgesniame pasikalbėjime išryškėjo abipusis noras ir pageidavimas palaikyti ir propaguoti glaudžius ryšius tarp mažlietuvių ir SLA tiek spaudos, tiek organizacinės veiklos srityje. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra seniausia, financiai stipriausia ir plačiai apjungianti Amerikos lietuvių organizacija, visuomet rėmusi, reiškusi simpatijų ir davusi paramos Maž. Lietuvai. Red. M. L. Vasil, aprodęs SLA patalpas ir spaus-tuvę, atsisveikinant prisiminimui įteikė dovaną - SLA albumą su įrašu.

Sekmadienį pirmą New Yorko MLB D-jos pirmininko kun. Dagio namuose buvo susirinkęs Maž. Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio Prezidiumas bendram pasitarimui. Buvo tariamasi įvairiais organizaciniais ir Maž. Lietuvos polit. veiklos klausimais, bet ypatingas dėmesys buvo skirtas mažlietuvių periodinei spaudai.

Po pietų svečiai iš Montrealio ir MLRS-džio Prezidiumo nariai dalyvavo pamaldose Šv. Jono bažnyčioje, kur pamaldas atlikė kun. Dagys. Po pamaldų ponios A. Dagienės ir kitų ponijų pastangomis buvo suruošta maloni staigmena. Lymantams pagerbti pobūvis, kurio metu buvo pasakyta daug kalbų, o p. Lymantienėi prisegta gėlių.

Pobūvyje dalyvavo MLBD-jos New Yorko skyriaus valdybos nariai, MLRS-džio Prezidiumo nariai ir daugelis kitų dalyvių.

Svečius sveikino MLBD-jos pirmininkas kun. Dagys, buvęs Pagėgių gimnazijos direktorius L. Tonas, V. Rastenis, M. Gelžinis, MLRS-džio pirmininkas M. Brakas.

LP-rio redaktorius A. Lymantas savo

tuos savo skaitytojus, kurie dėl laiko stokos dar nespėjo atnaujinti prenumeratoros už 1961 metus. Mes Juos maloniai prašome ir tikime, kad jie netolimoje ateityje tai padarys. LP-rio prenumeratora su prisiuntimu \$ 1.00 metams.

MLRS-džio Prezidiumo nariai ir svečiai. Iš kairės į dešinę: inž. J. Vilgalys, E. Lymantienė, A. Lymantas ir V. Pitkunigis. Antroje eilėje: J. Šneideraitis, M. Gelžinis, MLBD-jos pirm. kun. P. Dagys, A. Kynastas, R. Brakas ir MLRS-džio pirm. M. Brakas.

Foto: J. Šneideraičio

žodyje dėkojo už tokį nelauktą bei nuoširdų priėmimą. Jis padarė platesnį pranešimą apie Maž. Lietuvos lietuvių vargus ir Maž. Lietuvos periodinės spaudos reikalingumą.

Svečiai išskrido pilni geriausių išpūdžių, turėję progos ir galimybės pasimatyti su New Yorko Maž. Lietuvos bičiuliais ir bendros idėjos žmonėmis, atnaujinti senas pažintis ir įsigyti naujų.

NEW YORKO MLBD-JOS VALDYBA

Sėdi iš kairės į dešinę: V. Daniels, pirm. kun. P. Dagys ir Pr. Narvydas. Stovi: A. Kynastas, A. Konce ir J. Bičiūnas.

Lietuvos Pajūris

išeina keturis kartus į metus. Kaina 1 \$ metams bet kuriame pasaulio krašte. GARBĖS PRENUMERATA 5 \$. Aukos pageidautinos laikraščio tobulėjimui ir dažnėjimui.

REDAKCIJA: 5260-10th Ave, Rsm., Montreal, P.Q., Canada.

Vyr. redaktorius A. Lymantas LEIDĖJAI: Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos Centro Valdyba Kanadoje. Perlaidas ar čekius rašyti: "LIETUVOS PAJŪRIS" 7116 Cartier Str., Montreal, P.Q. Canada.

"LITHUANIA'S COAST", appears quarterly, published by the Association of Lithuania Minor in Canada, 5260-10th Ave, Mtl. 36, P. Q. - Subscription per year: \$ 1.00 - Editor-in-Chief: A. Lymantas

Printed in U.S.A.